

فصل اول: بخشنامه‌ها

بخشنامه عبارت است از تصمیم یا تصمیمات کلی و یکنواخت و به صورت کتبی که از طرف مقام اداری به مرئوسین برای ارشاد به مدلول و طرز تطبیق قانون یا آیین‌نامه داده شود و نباید مخالف قانون یا آیین‌نامه باشد. به عبارت دیگر بخشنامه عبارت از ضوابط، مقررات، دستورات و مواردی است که بوسیله آن تصمیم یا تصمیماتی از سوی مقامات ارشد مراجع صلاحیت‌دار یک سازمان ابلاغ می‌شود. بخشنامه‌ها مربوط به امور داخلی سازمان‌ها بوده که برای پایش، نظارت و کنترل موثر امور صادر می‌گردد و مخاطبان آن، کارکنان سازمان می‌باشند.

مبحث اول: بخشنامه ممنوعیت مراجع قضایی و ادارات دادگستری و ثبت اسناد و املاک از ارجاع امر کارشناسی به کارشناسان شاغل قضایی یا اداری دادگستری یا ثبت اسناد و املاک

تاریخ تصویب: ۲۷/۰۹/۱۳۹۸

تاریخ ابلاغ: ۰۲/۱۰/۱۳۹۸

شماره: ۱۰۰/۱۵۳۴۱۴/۹۰۰۰

این بخشنامه خطاب به کلیه مراجع قضایی، واحدهای ستادی قوه قضاییه و واحدها و ادارات تابعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور می‌باشد.

در اجرای قسمت اخیر ماده ۳۳ قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری، مصوب ۱۳۸۱ که مقرر می‌دارد: (. . . هیچ کدام از مراجع قضایی و ادارات دادگستری و ثبت اسناد و املاک نمی‌توانند امر کارشناسی رسمی را به کارشناسانی که کارمند شاغل قضایی یا اداری دادگستری یا ثبت اسناد و املاک می‌باشند

ارجاع کنند، مگر اینکه در آن رشته جز قاضی و یا کارمند شاغل، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد) و با توجه به ماده ۱۵۶ قانون آیین دادرسی کیفری و تبصره ۲ آن،^۱ مبنی بر لزوم انتخاب کارشناس از میان کارشناسان دارای صلاحیت در رشته مربوط و امکان انتخاب کارشناس از حوزه قضایی مجاور یا اهل خبره در صورت فقدان کارشناس رسمی دادگستری در حوزه قضایی مربوط و نظر به تکالیف مُصرَح در مواد ۲۵۸،^۲ ۲۶۸^۳ و ۲۶۹^۴ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی و با عنایت به اینکه در حال حاضر در اغلب نقاط کشور و در اکثر رشته‌های کارشناسی، کارشناس رسمی دادگستری و اهل خبره در حوزه‌های قضایی وجود دارد، ارجاع کارشناسی از سوی کلیه مراجع قضایی اعم از دادرها، دادگاه‌ها و شوراهای حل اختلاف و واحدهای اداری و ستادی قوه قضائیه و تمامی ادارات ثبت اسناد و املاک و واحدهای ثبتی در سراسر کشور به کارکنان شاغل قضایی یا اداری دادگستری و نیز سازمان ثبت اسناد و املاک به استثناء نقاط دور افتاده که به جز کارشناسان شاغل کارشناس دیگری وجود ندارد ممنوع است.

روسای کل دادگستری استان‌ها و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حسب مورد مکلف به نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه هستند.

^۱ مطابق ماده ۱۵۶، بازپرس، کارشناس را به قید قرعه از بین کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت در رشته مربوط انتخاب می‌کند. در صورت تعدد کارشناسان، عده متخبان باید فرد باشد تا به هنگام اختلاف نظر، نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره ۱- اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند.
تبصره ۲- اگر حوزه ای فاقد کارشناس رسمی دادگستری است یا به تعداد کافی کارشناس رسمی دادگستری ندارد و یا در دسترس نیست، بازپرس می‌تواند از میان کارشناسان رسمی آن رشته در حوزه قضایی مجاور یا اهل خبره انتخاب کند.

^۲ مطابق ماده ۲۵۸، دادگاه باید کارشناس مورد وثوق را از بین کسانی که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است، انتخاب نماید و در صورت تعدد آنها، به قید قرعه انتخاب می‌شود. در صورت لزوم تعدد کارشناسان، عده متخبین باید فرد باشد تا در صورت اختلاف نظر، نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره - اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند.
^۳ مطابق ماده ۲۶۸، طرفین دعوا در هر مورد که قرار رجوع به کارشناس صادر می‌شود، می‌توانند قبل از اقدام کارشناس یا کارشناسان منتخب، کارشناس یا کارشناسان دیگری را با تراضی، انتخاب و به دادگاه معرفی نمایند. در این صورت کارشناس مرضی الطرفین به جای کارشناس منتخب دادگاه برای اجرای قرار کارشناسی اقدام خواهد کرد. کارشناسی که به تراضی انتخاب می‌شود ممکن است غیر از کارشناس رسمی باشد.

^۴ مطابق ماده ۲۶۹، اگر لازم باشد که تحقیقات کارشناسی در خارج از مقر دادگاه رسیدگی کننده اجرا شود و طرفین کارشناس را با تراضی تعیین نکرده باشند، دادگاه می‌تواند انتخاب کارشناس را به طریق قرعه به دادگاهی که تحقیقات در مقر آن دادگاه اجراء می‌شود واگذار نماید.

مبحث دوم: بخشنامه نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مربوط به دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح

تاریخ تصویب: ۱۰/۰۹/۱۳۹۸

تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۸/۰۹/۱۱

به شماره ۱۰۰/۱۳۷۲۹۲/۹۰۰۰

خطاب به کلیه مراجع قضایی

بر اساس ماده ۱۵^۱ و بند ج ماده ۲۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴^۲، اولاً، قانونگذار مقرراتی راجع به نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مربوط به دستگاه‌های اجرایی و نیروهای مسلح وضع نموده است که رعایت آن در مقام اجرای محکومیت‌های مالی نهادهای مذکور الزامی می‌باشد.

ثانیاً، در دعاوی مطروحه به طرفیت نیروهای مسلح که وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح صرفاً برابر بند یک ماده ۴ قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۳۸^۳، در

^۱ مطابق ماده ۱۵، محکوم به احکام صادره در اجرای احکام صادره از محاکم حقوقی در رابطه با محکومیت یا استرداد اموال منقول و غیر منقول در اختیار نیروهای مسلح با رعایت کلیه مهلت‌های قانونی مقرر، از محل حساب مربوط به اعتبار پرداخت بدهی‌های معوق نیروهای مسلح موضوع اعتبار ردیف ۵-۱۱۱۱۰۰ قانون بودجه قابل برداشت می‌باشند. در صورت عدم کفایت موجودی حساب مذکور، ستاد کل نیروهای مسلح ملکف است ظرف مدت چهل و پنج روز پس از ابلاغ نسبت به معرفی اموال یا حساب جایگزین اقدام کند.

تبصره- پس از انقضای مهلت فوق مرجع قضایی می‌تواند نسبت به توقیف و برداشت محکوم به از محل سایر حساب‌های محکوم علیه اصلی اقدام نماید.

^۲ مطابق بند ج ماده ۲۴، در مورد احکام قطعی دادگاه‌ها و اوراق لازم‌الاجرای ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و سایر مراجع قضایی علیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری، چنانچه دستگاه‌های مذکور ظرف مهلت مقرر در قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تامین و توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۳۵ به هر دلیل از اجرای حکم خودداری کنند، مرجع قضایی یا ثبتی یاد شده مراتب را جهت اجرا به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام کند و سازمان مذکور موظف است ظرف مدت سه ماه، محکوم به را بدون رعایت محدودیت‌های جابه‌جایی در بودجه تملک‌داری‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای از بودجه سنواری دستگاه مربوط کسر و مستقیماً به محکوم له یا اجرای احکام دادگاه یا سایر مراجع قضایی و ثبتی مربوط پرداخت کند.

^۳ مطابق بند الف ماده ۴، بررسی، تنظیم و تحویل بودجه و اعتبارات نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آنها با هماهنگی ستاد کل و نظارت بر انجام هزینه‌ها و بررسی و تأیید بیلان حساب بودجه آنها.

اجرای وظایف خود از حقوق نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته به آنها در مراجع قضایی دفاع می‌کند و وزارت خانه مذکور طرف دعوا نبوده است، صدور اجرائیه و توقیف و برداشت از حساب‌های آن وزارت فاقد وجاهت قانونی می‌باشد.

بلکه برابر ماده ۱۵ قانون صدرالذکر، محکوم‌به باید از محل ردیف مربوط به پرداخت بدهی‌های معوق نیروهای مسلح و در صورت عدم کفایت موجودی حساب مذکور از طریق ستاد کل نیروهای مسلح تأمین گردد.

لذا مقتضی است دادگاه‌ها و دوائر اجرای احکام در صدور اجرائیه و اقدامات اجرایی، موارد مذکور و ضوابط و مقررات قانونی را با دقت و حساسیت مورد لحاظ و توجه قرار داده تا اقدامی برخلاف قانون انجام نگیرد.

مبحث سوم: بخشنامه فراهم کردن موجبات نظارت مؤثر بر کاهش تخلفات اداری

تاریخ تصویب: ۰۳/۰۶/۱۳۹۸

تاریخ ابلاغ: ۰۵/۰۶/۱۳۹۸

شماره: ۱۰۰/۶۶۷۹۵/۹۰۰۰

به منظور فراهم کردن موجبات نظارت مؤثر بر کاهش تخلفات اداری و تسهیل و تسریع اعمال مجازات‌های اداری مقرر در بندهای (الف) و (ب) ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری^۱ نسبت به کارمندان متخلف، به این وسیله اختیار اعمال تنبی‌هات مذکور در بندهای:

^۱ مطابق ماده ۹ - تنبی‌هات اداری به ترتیب عبارتند از:

الف - اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.

ب - توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدامی.

ج - کسر حقوق و مزایا حداکثر یک سوم از یک ماه تا یک سال.

د - انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.

ه - بازخرید خدمت در مورد افرادی که کمتر از بیست سال خدمت دارند با پرداخت ۳۰ روز حقوق مبناء و افزایش سنواتی یا عنوان مشابه در قبال هر سال خدمت دولتی.

و - بازنشستگی در صورت داشتن حداقل ۲۰ سال خدمت بر اساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک گروه.

ز - اخراج از محل خدمت.

الف - (اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی)

ب - (توییح کتبی با درج در پرونده استخدامی)

ماده مرقوم، به شخص رئیس کل دادگستری استان محول می‌نمایم تا در موارد مقتضی، به شرح مزبور عمل و اقدام نماید.

مبحث چهارم: بخشنامه اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هدف

تسهیل رقابت و منع انحصار و جلوگیری از اختلال در رقابت

تاریخ تصویب: ۱۵/۰۴/۱۳۹۸

تاریخ ابلاغ: ۱۸/۰۴/۱۳۹۸

شماره: ۱۰۰/۳۵۶۵۷/۹۰۰۰

در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ابلاغیه مورخ ۲۹ بهمن سال ۹۲ مقام معظم رهبری^۱ و با هدف تسهیل رقابت، منع انحصار و جلوگیری از اختلال در رقابت، موضوع بند ۲۰ ماده یک^۱ و

ح - انفصال دائم از خدمات دولتی.

تبصره ۱ - کسور بازنشستگی کارمندی که در اجرای این قانون به انفصال دائم، اخراج یا بازخریدی محکوم شده یا می‌شوند و نیز حقوق مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان و در مورد محکومین به بازنشستگی حقوق مرخصی استحقاقی استفاده نشده قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۲ - نحوه اعمال مجازات‌های مندرج در بندهای (ه) و (و) در مورد مشمولین قانون تأمین اجتماعی و سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداری تهران که دارای مقررات بازنشستگی خاص می‌باشند، بر اساس آیین‌نامه ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ - مجازات‌های مذکور در این ماده صرفاً جنبه تنظیم امور داخلی دستگاه‌های مشمول این قانون را دارد که به وسیله هیئت‌هایی که نماینده دولت می‌باشند تحقق می‌پذیرد و هر گاه تخلف موجب حد یا تعزیر شرعی باشد رسیدگی و قضاوت درباره آن به عهده دادگاه‌های صالح می‌باشد.

^۱ مطابق ابلاغیه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ایران اسلامی با استعداد‌های سرشار معنوی و مادی و ذخائر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و مهم تر از همه، برخورداری از نیروی انسانی متعهد و کارآمد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، اگر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است، پیروی کند نه تنها بر همه مشکلات اقتصادی فائق می‌آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام عیار در برابر این ملت بزرگ صف آرای کرده، به شکست و عقب نشینی وا می‌دارد، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و ... در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز بیست

مواد ۴۴ تا ۴۷^۲ قانون نحوه اجرای آراء صادره از شورای رقابت،^۱ موضوع مواد ۶۲ و ۷۰ قانون مذکور^۱ و با توجه به وظایف دستگاه قضایی مقتضی است:

ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت بنیان، درون زا و برون گرا، پویا و پیشرو را محقق سازد و الگوئی الهام بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد.

اکنون با مذاقه لازم و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که در ادامه و تکمیل سیاست های گذشته، خصوصاً سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با چنین نگاهی تدوین شده و راهبرد حرکت صحیح اقتصاد کشور به سوی این اهداف عالی است، ابلاغ می‌گردد.

لازم است قوای کشور بی درنگ و با زمان بندی مشخص، اقدام به اجرای آن کنند و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه های مختلف، زمینه و فرصت مناسب برای نقش آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی را در این جهاد مقدس فراهم آورند تا به فضل الهی حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران نیز همچون حماسه سیاسی در برابر چشم جهانیان رخ نماید. از خداوند متعال توفیق همگان را در این امر مهم خواستارم.

^۱ مطابق بند ۲۰ ماده مذکور در تعریف اخلال در رقابت باید بیان داشت، اخلال در رقابت به مواردی اطلاق می‌شود که موجب انحصار، احتکار، افساد در اقتصاد، اضرار به عموم، منتهی شدن به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص، کاهش مهارت و ابتکار در جامعه و یا سلطه اقتصادی بیگانه بر کشور شود.

^۲ مطابق مواد ۴۴ تا ۴۷ از فصل نهم با عنوان تسهیل رقابت و منع انحصار، هرگونه تبانی از طریق قرارداد، توافق و یا تفاهم (اعم از کتبی، الکترونیکی، شفاهی و یا عملی) بین اشخاص که یک یا چند اثر زیر را به دنبال داشته باشد به نحوی که نتیجه آن بتواند اخلال در رقابت باشد ممنوع است:

۱. مشخص کردن قیمت های خرید یا فروش کالا یا خدمت و نحوه تعیین آن در بازار به طور مستقیم یا غیر مستقیم.
۲. محدود کردن یا تحت کنترل در آوردن مقدار تولید، خرید یا فروش کالا یا خدمت در بازار.
۳. تحمیل شرایط تبعیض آمیز در معاملات همسان به طرف های تجاری.
۴. ملزم کردن طرف معامله به عقد قرارداد با اشخاص ثالث یا تحمیل کردن شروط قرارداد به آنها.
۵. موکول کردن انعقاد قرارداد به قبول تعهدات تکمیلی توسط طرف های دیگر که بنا بر عرف تجاری با موضوع قرارداد ارتباطی ندارد.

۶. تقسیم یا تسهیم بازار کالا یا خدمت بین دو یا چند شخص

۷. محدود کردن دسترسی اشخاص خارج از قرارداد، توافق یا تفاهم به بازار.

تبصره - قراردادهای میان اشکال های کارگری و کارفرمایی به منظور تعیین دستمزد و مزایا، تابع قانون کار است.

مطابق ماده ۴۵، اعمال ذیل که منجر به اخلال در رقابت می‌شود، ممنوع است:

الف - احتکار و استتکاف از معامله

۱. استتکاف فردی یا جمعی از انجام معامله و یا محدود کردن مقدار کالا یا خدمت موضوع معامله.
 ۲. وادار کردن اشخاص دیگر به استتکاف از معامله و یا محدود کردن معاملات آنها با رقیب.
 ۳. ذخیره یا نابود کردن کالا یا امتناع از فروش آن و نیز امتناع از ارائه خدمت به نحوی که این ذخیره سازی، اقدام یا امتناع منجر به بالا رفتن ساختگی قیمت کالا یا خدمت در بازار شود، اعم از این که به طور مستقیم یا با واسطه انجام گیرد.
- ب- قیمت گذاری تبعیض آمیز

عرضه و یا تقاضای کالا یا خدمت مشابه به قیمت هایی که حاکی از تبعیض بین دو یا چند طرف معامله و یا تبعیض قیمت بین مناطق مختلف به رغم یکسان بودن شرایط معامله و هزینه های حمل و سایر هزینه های جانبی آن باشد.

ج- تبعیض در شرایط معامله

فائیل شدن شرایط تبعیض آمیز در معامله با اشخاص مختلف در وضعیت یکسان

د- قیمت گذاری تهاجمی

۱. عرضه کالا یا خدمت به قیمتی پائین تر از هزینه تمام شده آن به نحوی که لطمه جدی به دیگران وارد کند یا مانع ورود اشخاص جدید به بازار شود.

۲. ارائه هدیه، جایزه، تخفیف یا امثال آن که موجب وارد شدن لطمه جدی به دیگران شود.

تبصره - تشخیص لطمه جدی، بر عهده شورای رقابت است.

ه- اظهارات گمراه کننده:

هر اظهار شفاهی، کتبی یا هر عملی که:

۱. کالا یا خدمت را به صورت غیر واقعی با کیفیت، مقدار، درجه، وصف، مدل یا استاندارد خاص نشان دهد و یا کالا و یا خدمت رقبا را نازل جلوه دهد.

۲. کالای تجدید ساخت شده یا دست دوم، تعمیری یا کهنه را نو معرفی کند.

۳. وجود خدمات پس از فروش، ضمانت نامه تعهد به تعویض، نگهداری، تعمیر کالا یا هر قسمتی از آن و یا تکرار یا تداوم خدمت تا حصول نتیجه معینی را القاء کند، در حالی که چنین امکاناتی وجود نداشته باشد.

۴. اشخاص را از حیث قیمت کالا یا خدمتی که فروخته یا ارائه شده است یا می شود، فریب دهد.

و- فروش یا خرید اجباری

۱. منوط کردن فروش یک کالا یا خدمت به خرید کالا یا خدمت دیگر یا بالعکس.

۲. وادار کردن طرف مقابل به معامله با شخص ثالث به صورتی که اتمام معامله به عرضه یا تقاضای کالا یا خدمت دیگری ارتباط داده شود.

۳. معامله با طرف مقابل با این شرط که طرف مذکور از انجام معامله با رقیب امتناع ورزد.

ز- عرضه کالا یا خدمت غیر استاندارد

عرضه کالا و یا خدمت مغایر با استانداردهای اجباری اعلام شده توسط مراجع ذی صلاح از جمله راجع به کاربرد، ترکیب، کیفیت، محتویات، طراحی، ساخت، تکمیل و یا بسته بندی.

ح - مداخله در امور داخلی و یا معاملات بنگاه یا شرکت رقیب

ترغیب، تحریک و یا وادار ساختن یک یا چند سهامدار، صاحب سرمایه، مدیر یا کارکنان یک بنگاه و یا شرکت رقیب از طریق اعمال حق رأی، انتقال سهام، افشاء اسرار، مداخله در معاملات بنگاه ها و یا شرکت ها یا روش های مشابه دیگر به انجام عملی که به ضرر رقیب باشد.

ط - سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط سوء استفاده از وضعیت اقتصادی مسلط به یکی از روش های زیر:

۱. تعیین، حفظ و یا تغییر قیمت یک کالا یا خدمت به صورتی غیر متعارف

۲. تحمیل شرایط قراردادی غیرمنصفانه

۳. تحدید مقدار عرضه و یا تقاضا به منظور افزایش و یا کاهش قیمت بازار

۴. ایجاد مانع به منظور مشکل کردن ورود رقبای جدید یا حذف بنگاه ها یا شرکت های رقیب در یک فعالیت خاص.

۵. مشروط کردن قراردادها به پذیرش شرایطی که از نظر ماهیتی یا عرف تجاری، ارتباطی یا موضوع چنین قراردادهایی نداشته باشد.

۶. تملک سرمایه و سهام شرکت‌ها به صورتی که منجر به اخلال در رقابت شود.
- ی- محدود کردن قیمت فروش مجدد
- مشروط کردن عرضه کالا یا خدمت به خریدار به پذیرش شرایط زیر:
۱. اجبار خریدار به قبول قیمت فروش تعیین شده یا محدود کردن وی در تعیین قیمت فروش به هر شکلی.
 ۲. مقید کردن خریدار به حفظ قیمت فروش کالا یا خدمتی معین، برای بنگاه یا شرکی که از او کالا یا خدمت خریداری می‌کند یا محدود کردن بنگاه یا شرکت مزبور در تعیین قیمت به هر شکلی.
- ک- کسب غیر مجاز، سوء استفاده از اطلاعات و موقعیت اشخاص
۱. کسب و بهره برداری غیر مجاز از هرگونه اطلاعات داخلی رقبا در زمینه تجاری، مالی، فنی و نظایر آن به نفع خود یا اشخاص ثالث.
 ۲. کسب و بهره برداری غیر مجاز از اطلاعات و تصمیمات مراجع رسمی، قبل از افشاء یا اعلان عمومی آنها و یا کتمان آنها به نفع خود یا اشخاص ثالث.
 ۳. سوء استفاده از موقعیت اشخاص به نفع خود یا اشخاص ثالث.
- همچنین مطابق ماده ۴۶، هیچ یک از مدیران، مشاوران یا سایر کارکنان شرکت یا بنگاه مجاز نیستند با هدف ایجاد محدودیت یا اخلال در رقابت در یک و یا چند بازار، به طور همزمان متصدی سمتی در شرکت و یا بنگاهی مرتبط و یا دارای فعالیت مشابه باشند.
- از طرف دیگر مطابق ماده ۴۷، هیچ شخص حقیقی یا حقوقی نباید سرمایه یا سهام شرکت‌ها یا بنگاه‌های دیگر را به نحوی تملک کند که موجب اخلال در رقابت در یک و یا چند بازار گردد.
- تبصره - موارد زیر از شمول این ماده مستثنی است:
۱. تملک سهام یا سرمایه به وسیله کارگزار یا کارگزار معامله گری که به کار خرید و فروش اوراق بهادار اشتغال دارد، مادامی که از حق رأی سهام برای اخلال در رقابت سوء استفاده نشود.
 ۲. دارا بودن یا تحصیل حقوق رهنی نسبت به سهام و سرمایه شرکت‌ها و بنگاه‌های فعال در بازار یک کالا یا یک خدمت مشروط بر این که منجر به اعمال حق رأی در این شرکت‌ها یا بنگاه‌ها نشود.
 ۳. در صورتی که سهام یا سرمایه تحت شرایط اضطراری تملک شده باشد، مشروط بر این که حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تملک، موضوع به اطلاع شورای رقابت برسد و بیشتر از مدت زمانی که شورا تعیین می‌کند، تملک ادامه نیابد.
- ۱ شورای رقابت چیست؟ یکی از مهمترین الزامات توسعه پایدار و پیش شرط اساسی حصول رشد با ثبات اقتصادی در عصر دانش بنیان شدن فعالیت‌ها و جهانی شدن فرآیندها، وجود ساختار سالم و کارآمد اقتصادی و همچنین ثبات شاخص‌های کلان اقتصادی است.
- تشکیل و تاسیس نهادها و مراجع تنظیم کننده بازار و وجود فضای رقابتی در اکثر کشورهای توسعه یافته صنعتی و تازه صنعتی شده، کمک بسیار موثری به تداوم سلامت ساختار بازار و بنیان‌های اساسی اقتصاد نموده است.
- شکل گیری بنگاه‌ها در ساختار اقتصاد خرد و جهت گیری صحیح کارگزاران اقتصادی و فرآیندهای عرضه و تقاضا از سیگنال‌های بازار، مستلزم وجود بازاری رقابتی و کارآمد است و چنانچه عملکرد بازار از علائم صحیح اقتصادی و ... منشاء نگرفته باشد و به دلایل مختلف، این ارتباط دو سویه مختل و غیر منطقی شده باشد امکان عملیاتی شدن ابزارها و سیاست‌های اقتصادی فراهم نخواهد شد تا جایی که حتی تحقق سیاست‌هایی که ماهیت اقتصاد کلانی دارند نظیر اشتغال، تورم و رشد نیز بعضاً دور از دسترس خواهند ماند.
- رقابت پذیری، توانایی یک بنگاه، صنعت و یا کشور در زمینه عرضه کالا یا خدمات به یک بازار مشخص را نشان می‌دهد. همچنین رقابت پذیری اقتصاد در سطح ملی به معنای توانایی یک ملت در حفظ یا افزایش سهم صادرات در بازارهای جهانی

و به موازات آن حفظ یا ارتقای سطح زندگی شهروندان در دراز مدت است. از طرفی مجموعه نهادها، سیاست‌ها و عوامل تعیین‌کننده سطح بهره‌وری یک کشور در پارامترهای رقابت‌پذیری آن نیز مترتب است به نحوی که سطح بهره‌وری نیز سطح رفاه قابل حصول و همچنین نرخ بازده سرمایه‌گذاری را در یک نظام اقتصادی تعیین می‌کند و در واقع نظام‌های اقتصادی رقابتی‌تر معمولاً از توانایی تولید درآمد بالاتری برای شهروندان خود برخوردار هستند.

در نقطه مقابل رقابت‌پذیری، پدیده تمرکز و انحصار قرار دارد که ماهیتاً مانع بهره‌وری و کارآمدی و بعضاً مروج فساد در اقتصاد‌های غیر شفاف و غیر رقابتی است به همین دلیل در بسیاری از کشورها، اصلی‌ترین راهکار مبارزه با انحصار و تبعات منفی ناشی از آن را صرفاً در استقرار نهادها و قوانین ساختاری مرتبط با توسعه رقابت‌پذیری می‌دانند. چرا که تجربه این گروه از کشورها حاکی از آن است که مهمترین شرط حصول رشد اقتصادی با ثبات و پایدار، وجود ساختاری سالم، کارآمد و رقابتی در اقتصاد است.

بنابر همین باور، این کشورها از سال‌ها قبل، ضمن اصلاح ساختار و شرایط بازار و تبیین مکانیزم رقابتی آن، نسبت به وضع قوانین ضد انحصار و تاسیس نهادهای قدرتمندی که مانع ایجاد اختلال در بازار و شکل‌گیری انحصارات مضر گردد اقدام نمودند.

کشورهای مختلف از سال‌ها قبل، ضمن اصلاح ساختار و شرایط بازار و تبیین مکانیزم رقابتی آن، نسبت به وضع قوانین ضد انحصار و تاسیس نهادهای قدرتمندی که مانع ایجاد اختلال در بازار و شکل‌گیری انحصارات مضر گردد اقدام نمودند. در کشور ما نیز با تلاش و پیگیری خبرگان و اقتصاددانان و علیرغم وجود موانع ناشی از ناآشنایی سطوح مختلف تصمیم‌گیری با این مفهوم، روند عبور از پیش‌نویس اولیه در مراحل مختلف و کمیسیون‌های دولت و طرح آن در هیئت دولت تا تبدیل شدن آن در قالب لایحه برای ورود به مرحله تصمیم‌گیری و تصویب در مجلس شورای اسلامی، تدریجاً موضوع رقابت‌پذیری به جایگاه لازمه خود دست یافت و در نهایت لایحه تسهیل رقابت و منع انحصار در چارچوب فصل نهم سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی پیشنهاد و در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ در مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ در مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نهایی رسید و در تاریخ ۱۳۸۷/۰۴/۳۱ جهت اجرا به دولت ابلاغ گردید.

با فراهم آمدن بستر حقوقی تشکیل شورای رقابت به عنوان تشکیلی فرا قوه‌ای و جامع‌الشمول با ویژگی‌های علمی، تخصصی، حقوقی و اجرایی، اعضای شورای رقابت منصوب و اولین جلسه شورا در تاریخ ۱۳۸۷/۰۷/۱۳ تشکیل گردید. این شورا در جهت انجام وظایف قانونی خود در زمینه مبارزه علمی، ریشه‌ای و همه‌جانبه با انحصار و اعمال ناسالم و تبعیض آمیز یا محل رقابت، از طریق ساز و کارهای قانونی و بعضاً پیشگیرانه آغاز به کار نمود و تاکنون بیش از سیصد و چهل جلسه برگزار نموده است.

شورا دارای ۱۳ عضو می‌باشد که از سوی مراجعی همچون مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه، اتاق بازرگانی، وزارت دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و ... معرفی و منصوب می‌شوند.

در راستای وظایف تعیین شده برای شورای رقابت از جمله انجام مطالعات کارشناسی و فراهم ساختن امکان دسترسی عموم به ضوابط، آیین‌نامه‌ها و عملکرد شورا، مرکز ملی رقابت نیز به عنوان بازوی کارشناسی و اجرایی شورا، تاسیس و اقدام به مطالعات گسترده کارشناسی در زمینه‌های مختلف از جمله پایش بازارهای غیر رقابتی و انجام امور کارشناسی در خصوص اقدامات محل رقابت و قیمت‌گذاری تبعیض آمیز نموده است.

وظایف، دایره شمول اختیارات و تصمیمات شورای رقابت از منظر قانون در یک نگاه:

الف) دایره شمول:

برابر ماده ۴۳ قانون، تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی بخش های عمومی، دولتی، تعاونی و خصوصی مشمول مواد فصل نهم قانون می‌باشند و برابر ماده ۶۲، شورای رقابت تنها مرجع رسیدگی به رویه های ضد رقابتی است. لکن این اصل دارای استثنائاتی به شرح ذیل است.

استثنائات قانون تسهیل رقابت و منع انحصار:

۱. برابر تبصره ماده ۴۴، قراردادهای تشکل های کارگری و کارفرمایی به منظور تعیین دستمزد و مزایا، تابع قانون کار است.
 ۲. برابر ماده ۵۰، افراد صنفی مشمول قانون نظام صنفی که به عرضه جزئی (خرده فروشی) کالاها و خدمات می‌پردازند، از شمول رسیدگی توسط شورای رقابت مستثنی هستند و برابر تبصره ماده ۶۲ افراد صنفی مشمول قانون نظام صنفی چنانچه موجب اخلال در رقابت باشد مطابق مقررات این قانون رسیدگی خواهد شد.

ب) وظایف و اختیارات شورای رقابت:

شورای رقابت دارای اختیارات و وظایف گسترده ای است و به طور خلاصه، عناوین این موارد را که در مواد گوناگون قانون به آن ها اشاره شده است، می‌توان به نحو زیر بر شمرد:

بند ۱ ماده ۵۸: تشخیص مصادیق رویه های ضد رقابتی

بند ۲ ماده ۵۸: ارزیابی وضعیت و تعیین محدوده بازار کالا و خدمات.

بند ۳ ماده ۵۸: ابلاغ دستورالعمل و راهنماهای تسهیل رقابت و منع انحصار.

بند ۴ ماده ۵۸: ارائه نظر مشورتی به دولت برای تنظیم لوایح مورد نظر.

بند ۵ ماده ۵۸: تصویب دستورالعمل های تنظیم قیمت، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری.

ماده ۵۹: پیشنهاد تشکیل نهادهای تنظیم کننده بخشی در حوزه کالا یا خدمتی خاص در انحصارات طبیعی و اعضای این نهادها به هیئت وزیران.

ماده ۶۲: ایفای سِمَت شاکی در کلیه جرایم ضد رقابتی و درخواست از دادگاه صلاحیت دار برای رسیدگی و جبران خسارات وارده به منافع عمومی.

بند الف ماده ۶۰: انجام بازرسی از شرکت ها و بنگاه ها برای رسیدگی به دعاوی و پرونده ها و صدور اجازه تفتیش و ورود به اماکن، انبارها، وسایل نقلیه، رایانه ها و صدور جواز بازرسی از فعالیت های اقتصادی، دفاتر و سایر اوراق، همچنین اختیار حضور در مجامع عمومی و جمع آوری اطلاعات از جمله مصوبات هیئت مدیره راساً یا از طریق اشخاص متخصص واجد صلاحیت، بنا به حکم قاضی عضو شورای رقابت.

بند ب ماده ۶۰: انجام تحقیق شامل احضار مشتکی عنه و انجام تحقیقات از او، احضار شهود و یا هر شخص حسب ضرورت و همچنین درخواست گزارش، اطلاعات و مدارک و مستندات و سوابق از اشخاص راساً یا از طریق اشخاص متخصص واجد صلاحیت، بنا به صدور حکم توسط قاضی عضو شورا.

ماده ۶۲: به عنوان تنها مرجع رسیدگی به رویه های ضد رقابتی راساً یا بر اساس شکایت هر شخص حقیقی یا حقوقی از جمله دادستان کل، دادستان محل، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، نهادهای تنظیم کننده بخشی، سازمان ها و نهادهای وابسته به دولت، تشکل های صنفی، انجمن های حمایت حقوق مصرف کنندگان و دیگر سازمان های غیر دولتی.

ج) تصمیمات شورای رقابت به استناد مواد قانون تسهیل رقابت:

مطابق ماده ۶۱، هرگاه شورای رقابت حسب انجام وظایف، ارتکاب اعمال ضد رقابتی را احراز کند، می‌تواند تصمیماتی را اتخاذ نماید. اساسی ترین عناوین تصمیمات متخذ شورا با اتکال بر احکام قانون به ترتیب زیر قابل استخراج و ارایه می‌باشد:

بند ۱ ماده ۶۱: دستور به فسخ هر نوع قرارداد، تفاهم و توافق متضمن رویه ضد رقابتی.

بند ۲ و ۳ ماده ۶۱: دستور به توقف هر رویه ضد رقابتی یا عدم تکرار آن.

بند ۴ ماده ۶۱: اطلاع رسانی عمومی در جهت شفافیت بیشتر بازار.

بند ۵ ماده ۶۱: دستور به عزل مدیرانی که برخلاف ماده (۴۶) قانون انتخاب شده اند.
 بند ۶ ماده ۶۱: دستور به واگذاری سهام یا سرمایه بنگاه‌ها که بر خلاف ماده (۴۷) قانون حاصل شده است.
 بند ۷ ماده ۶۱: الزام به تعلیق یا دستور به ابطال هر نوع ادغام بنگاه‌ها و یا دستور تجزیه بنگاه‌های ادغام شده که آثار اختلال در رقابت در بازار داشته باشد.

بند ۸ ماده ۶۱: دستور استرداد اضافه درآمد یا توقیف اموال ناشی از عمل ضد رقابتی از طریق مراجع ذی صلاح قضایی.
 بند ۹ ماده ۶۱: دستور عدم فعالیت در زمینه خاص یا منطقه خاص.

بند ۱۰ ماده ۶۱: دستور به اصلاح اساسنامه، مصوبات مجامع عمومی و هیئت مدیره.

بند ۱۱ ماده ۶۱: الزام رعایت حداقل عرضه و دامنه قیمتی در شرایط انحصاری.

بند ۱۲ ماده ۶۱: تعیین جریمه نقدی در صورت ارتکاب اعمال ضد رقابتی تا سقف یک میلیارد ریال.

(د) نحوه رسیدگی:

برابر ماده ۶۲ شورا می‌تواند به عنوان تنها مرجع رسیدگی، رأساً و یا بر اساس شکایت هر شخص حقیقی یا حقوقی از جمله دادستان کل یا محل، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، تنظیم‌کننده بخشی، سازمان‌های وابسته به دولت، تشکل‌های صنفی، انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و دیگر سازمان‌های غیر دولتی، بررسی و تحقیق در خصوص رویه‌های غیر رقابتی را آغاز و در چارچوب ماده ۶۱ تصمیم بگیرد.

- مواد ۴۴ و ۴۵ مصادیق و عناوین اعمال ضد رقابتی را مشخص نموده است.

- ماده ۴۷ مشخص نموده که نحوه تملک سهام در واگذاری‌ها نباید مخل رقابت باشد.

- ماده ۴۸ موارد ممنوعیت ادغام‌ها را مشخص نموده است.

- مطابق ماده ۵۳ تشکیل شورای رقابت و ترکیب آن معین شده است.

- در ماده ۵۴ به تشکیل مرکز ملی رقابت برای انجام کارشناسی و اجرایی و فعالیت‌های دبیرخانه‌ای شورا اشاره شده است.

- ماده ۵۵ دوره تصدی و شرایط اعضای شورا را مشخص نموده است.

- مطابق مواد ۵۸ و ۸۹ برخی وظایف و اختیارات شورا علاوه بر اختیارات مواد ۶۱ و ۶۲ ذکر شده است.

- ماده ۶۰ اختیارات شورا برای فرآیند بازرسی و تحقیق را مشخص کرده است.

- ماده ۶۸ نیز تکالیف و محدودیت‌های اعضای شورا، هیئت تجدیدنظر و کارکنان مرکز ملی رقابت را معلوم نموده است.

- ماده ۶۹ نیز ضرورت امکان دسترسی عموم به ضوابط و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط و انتشار گزارش عملکرد سالانه را مشخص نموده است.

^۱ مطابق ماده ۶۲، شورای رقابت تنها مرجع رسیدگی به رویه‌های ضد رقابتی است و مکلف است رأساً و یا بر اساس شکایت هر شخصی اعم از حقیقی یا حقوقی از جمله دادستان کل یا دادستان محل، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، تنظیم‌کننده‌های بخشی، سازمان‌ها و نهادهای وابسته به دولت، تشکل‌های صنفی، انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و دیگر سازمان‌های غیر دولتی، بررسی و تحقیق در خصوص رویه‌های ضد رقابتی را آغاز و در چهارچوب ماده ۶۱ این قانون تصمیم بگیرد. شورا مکلف است برای رسیدگی به موضوع شکایات، وقت رسیدگی تعیین و آن را به طرفین ابلاغ نماید. طرفین می‌توانند شخصاً در جلسه حضور یابند یا وکیل معرفی نمایند یا لایحه دفاعیه به شورا تقدیم کنند.

همچنین مطابق ماده ۷۰ که تصمیمات قطعی شورای رقابت یا هیئت تجدیدنظر حسب مورد توسط واحد اجراء احکام مدنی دادگستری اجراء می‌شود، ضروری می‌نمود تا ساز و کار اجرایی این دست‌آرا نیز توسط دستگاه قضایی تبیین و ابلاغ گردد.

چه اینکه این موضوع نیز از استثنائات وارد بر ماده ۱ قانون اجراء احکام می‌باشد.